

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

(1. del)

DET EUROPÆISKE RÅD

DEN 14. OG 15. DECEMBER 1990 I ROM

Det Europæiske Råd har påhørt en erklæring fra formanden for Europa-Parlamentet om situationen i Fællesskabet og hans institutions syn på de spørgsmål, som vil blive drøftet på de to regeringskonferencer.

. . .

Lige før åbningen af de to konferencer om ØMU og Den Politiske Union og på baggrund af det nylige møde i CSCE i Paris har Det Europæiske Råd foretaget en grundig drøftelse af Fællesskabets interne udvikling samt af det bidrag, det agter at yde til fastlæggelsen af Europas nye profil.

For så vidt angår Fællesskabets interne udvikling erklærede stats- og regeringscheferne sig fast besluttet på at gennemføre det indre marked inden for de fastsatte frister, at fortsætte styrkelsen af den økonomiske og sociale samhørighed samt at fastlægge faserne i Fællesskabets omdannelse til en politisk union, der skal være grundlaget for stabilitet i Europa.

Det Europæiske Råd anser Fællesskabets interne udvikling for at være nært forbundet med åbningen mod verden i almindelighed og med viljen til et stadig snævrere samarbejde med de øvrige europæiske lande i særdeleshed. Dette samarbejde bør i dag især udmønte sig i en aktiv solidaritet med USSR og de Central- og Østeuropæiske lande i den vanskelige fase, de gennemgår.

4

Det Europæiske Råd har vedtaget følgende konklusioner:

DEN POLITISKE UNION

Det Europæiske Råd mærker sig med tilfredshed hele det forberedende arbejde, der skal danne grundlag for regeringskonferencen om Den Politiske Union, herunder den rapport, udenrigsministrene vedtog den 4. december.

Unionen vil blive baseret på solidaritet mellem medlemsstaterne, den størst mulige virkeliggørelse af borgernes forhåbninger, økonomisk og social samhørighed, en rimelig ligevægt mellem de enkelte staters og Fællesskabets ansvar og mellem institutionernes roller, kohærens i Fællesskabets samlede aktion udadtil i dets udenrigs- og sikkerhedspolitik, økonomiske politik og udviklingspolitik, respekt for menneskets værdighed i relation til racediskrimination og fremmedhad.

Uden at andre emner, som regeringerne eller Kommissionen måtte bringe på bane, berøres heraf, anmoder Det Europæiske Råd konferencen om at lægge særlig vægt på følgende spørgsmål:

1. Demokratisk legitimitet

For at styrke Europa-Parlamentets rolle anmoder Det Europæiske Råd konferencen om at overveje følgende foranstaltninger:

- udvidelse og forbedring af samarbejdsproceduren;
- udvidelse af anvendelsen af proceduren med samstemmende udtalelser til at omfatte internationale aftaler, som skal godkendes med enstemmighed af Rådet;
- Europa-Parlamentets medvirken ved udnævnelsen af Kommissionen og dens formand;

- øgede beføjelser med hensyn til budgetkontrol og finanskontrol.
- nærmere overvågning af fællesskabspolitikernes gennemførelse;
- kodifikation af retten til at indgive andragender og til at iværksætte undersøgelser vedrørende fællesskabsspørgsmål.

Det Europæiske Råd har ligeledes drøftet mere vidtgående reformer i Europa-Parlamentets rolle og anmodet konferencen om at overveje at udvikle fælles beslutningsprocedurer med hensyn til forskrifter af lovmæssig karakter inden for rammerne af den rangorden, der gælder for Fællesskabets retsakter.

Det bør overvejes, hvordan de nationale parlamentet kan komme til at spille deres fulde rolle i Fællesskabets udvikling.

Det Europæiske Råd mærker sig den særlige betydning, som nogle medlemsstater tillægger:

- vedtagelsen af bestemmelser, der tager hensyn til regionale eller lokale institutioners særlige kompetence med hensyn til visse fællesskabspolitikker;
- behovet for at overveje passende procedurer for høring af disse institutioner.

2. Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Det Europæiske Råd glæder sig over, at der er bred enighed om de grundlæggende principper om at lade unionen beskæftige sig med aspekter af

6

udenrigs- og sikkerhedspolitikken på grundlag af generelle mål, der opstilles i Traktaten; dette vil ske som led i en vedvarende udviklingsproces og på ensartet måde.

Målet for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik skal være at opretholde fred og international stabilitet, at udvikle venskabelige forbindelser med alle lande, at fremme demokrati, legalitetsprincippet og respekt for menneskerettighederne samt at fremme alle nationers økonomiske udvikling, ligesom der også vil blive taget hensyn til de enkelte medlemsstaters særlige forbindelser.

Med henblik herpå skal konferencen specielt beskæftige sig med Unionens mål, rækkevidden af dens politik og midlerne til at fremme og sikre effektiv gennemførelse heraf inden for en institutionel ramme.

Den institutionelle ramme skal bygge på følgende elementer:

- ét beslutningscenter, Rådet;
- harmonisering og om muligt en fælles forberedelsesproces; et fælles sekretariat;
- styrkelse af Kommissionens rolle gennem en ikke-eksklusiv initiativret;
- hensigtsmæssige fremgangsmåder til høring og underretning af Parlamentet;
- foranstaltninger med henblik på at sikre, at Unionen effektivt tale med en stemme i international sammenhæng, navnlig i internationale organisationer og over for tredjelande.

Følgende forhold bør tages op til overvejelse som udgangspunkt for beslutningsprocessen:

- 7
- anvendelse af konsensus ved fastlæggelse af generelle retningslinjer; i den forbindelse skal den omstændighed, at en medlemsstat ikke deltager eller afholder sig fra at deltage i afstemninger, ikke anses for at være til hinder for enstemmighed;
 - mulighed for anvendelse af afstemning med kvalificeret flertal ved iværksættelse af vedtagne politikker.

For så vidt angår den fælles sikkerhedspolitik bør det overvejes gradvis at udvide Unionens rolle, i første omgang navnlig med hensyn til spørgsmål, der drøftes i internationale organisationer: våbenkontrol, nedrustning og beslægtede emner; CSCE-spørgsmål; visse forhold, der drøftes i FN, herunder fredsbevarende aktioner; økonomisk og teknologisk samarbejde på våbenområdet; koordinering af våbeneksportpolitikken, ikke-spredning.

Med henblik på fremtiden understreger Det Europæiske Råd desuden, at spørgsmålet om, hvorvidt Unionen skal spille en rolle i forsvarsspørgsmål bør overvejes med forbehold af medlemsstaternes eksisterende forpligtelser på området og under hensyn til betydningen af at videreføre og styrke de atlantiske bånd, uden at andre medlemsstaters traditionelle holdning berøres heraf. Tanken om, at medlemsstaterne skal forpligte sig til at yde gensidig bistand, ligesom også visse forslag, som nogle medlemsstater har fremsat om Den Vest-europæiske Unions fremtid, bør følges op.

3. Europæisk statsborgerskab

Det Europæiske Råd noterer med tilfredshed, at der blandt medlemsstaterne er enighed om, at begrebet europæisk statsborgerskab skal tages op til overvejelse.

Det anmoder konferencen om at overveje, i hvilket omfang følgende rettigheder kan traktatfæstes med henblik på at give dette begreb konkret indhold:

- borgerlige rettigheder: deltagelse i valg til Europa-Parlamentet i bopælslandet; mulig deltagelse i kommunalvalg;
- sociale og økonomiske rettigheder: fri bevægelighed og frit valg af bopælsland, uanset om den pågældende udøver et erhverv, lige muligheder for og ensartet behandling af alle fællesskabsborgere;
- fælles beskyttelse af fællesskabets borgere uden for fællesskabets grænser.

Det bør eventuelt overvejes at oprette en mekanisme til beskyttelse af borgernes rettigheder i EF-anliggender (ombudsmand).

Ved gennemførelsen af sådanne bestemmelser bør der i passende omfang tages hensyn til særlige vanskeligheder i visse medlemsstater.

4. Udvidelse og styrkelse af Fællesskabets indsats

Det Europæiske Råd noterer sig, at der hersker bred enighed om, at der er behov for at udvide eller omdefinere fællesskabets beføjelser på nærmere afgrænsede områder.

Det anmoder konferencen om blandt andet at holde sig følgende områder for øje:

- den sociale dimension, herunder behovet for en dialog mellem arbejdsmarkedets parter;

- økonomisk og social samhørighed mellem medlemsstaterne;
- øget miljøbeskyttelse for at sikre bæredygtig vækst;
- sundhedssektoren og navnlig bekæmpelsen af alvorlige sygdomme;
- en forskningsindsats, der står i et rimeligt forhold til udviklingen af Fællesskabets konkurrenceevne;
- en energipolitik, der tager sigte på at skabe større sikkerhed og effektivitet, bl.a. under hensyn til samarbejdet i hele Europa;
- etablering af en overordnet infrastruktur i Fællesskabet, bl.a. med henblik på færdiggørelse af et transeuropæisk net;
- bevarelse af den europæiske kulturarvs forskelligartethed og fremme af kulturudvekslinger og uddannelse.

Det bør ligeledes overvejes, om og hvordan det arbejde, der i øjeblikket udføres i mellemstatsligt regi, herunder visse nøgleområder under indenrigsministerierne og inden for retsvæsenet såsom indvandring, visapolitik, asylret, narkotikabekæmpelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet kan blive inddraget under Unionens ansvarsområde.

Det Europæiske Råd erkender den betydning subsidiaritetsprincippet har ikke blot i forbindelse med en udvidelse af Unionens ansvarsområde, men også for iværksættelsen af Unionens politikker og afgørelser.

Det Europæiske Råd understreger, at Unionen skal råde over alle de nødvendige midler med henblik på at opfylde sine mål og iværksætte de heraf følgende politikker.

5. Unionens effektivitet

Det Europæiske Råd har drøftet, hvorledes man kan sikre unionsinstitutionernes effektivitet.

Der er enighed om, at den afgørende rolle, som Det Europæiske Råd har spillet i de seneste år med henblik på at give afgørende politiske impulser skal fortsætte. Konferencen skal undersøge, om Fællesskabets udvikling hen imod en europæisk union gør det nødvendigt at udbygge denne rolle.

For så vidt angår Rådet vil det blive undersøgt, om mulighederne for at vedtage flertalsbeslutninger skal udvides, herunder også om flertalsbeslutninger skal være den generelle regel med et begrænset antal undtagelser.

For så vidt angår Kommissionen har Det Europæiske Råd understreget, at en udvidelse af Unionens beføjelser må følges af en styrkelse af Kommissionens rolle, navnlig af dens gennemførelsesbeføjelser, så den som de øvrige institutioner kan bidrage til Fællesskabets effektivitet.

For så vidt angår de øvrige fællesskabsinstitutioner og -organer skal konferencen undersøge, hvorledes man kan forbedre deres effektivitet på baggrund af de forslag, der fremsættes af disse institutioner og af medlemsstater.

. . .

DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNION

Det Europæiske Råd noterer sig rapporten fra Udvalget af Direktionsformænd for Centralbankerne om udkastet til vedtægter samt det udkast til traktat om økonomisk og monetær union, som Kommissionen har forelagt.

4

Det Europæiske Råd noterer sig, at regeringskonferencerne om Den Politiske Union og om Den Økonomiske og Monetære Union åbnes i Rom den 15. december 1990. På konferencerne vil der blive taget behørigt hensyn til de udtalelser, som Europa-Parlamentet og af Kommissionen har afgivet i henhold til Traktatens artikel 236.

Det Europæiske Råd bekræfter, at de to konferencers arbejde vil forløbe parallelt og bør afsluttes hurtigt og samtidigt. Resultaterne vil blive forelagt samtidig til ratifikation med henblik på ratifikation inden udgangen af 1992.

Det Europæiske Råd noterer sig formandens rapport om drøftelserne med Europa-Parlamentet vedrørende bl.a. kontakterne mellem konferencerne og Europa-Parlamentet.

Det Europæiske Råd har besluttet i størst mulig grad at tage hensyn til Europa-Parlamentets holdning under regeringskonferencerne og i forbindelse med deres afslutning.

DET INDRE MARKED

Rådet har mærket sig den rapport, som Kommissionen har forelagt om de fremskridt, der er gjort med hensyn til gennemførelsen af det indre marked.

Det fremgår af rapporten, at hovedelementerne i det europæiske indre marked nu er på plads. Den troværdighed, projektet således har fået, har medført, at erhvervslivet har taget forskud på udviklingen, hvilket igen bidrager til en fremskyndelse heraf.

12

Med hensyn til indirekte beskatning har Det Europæiske Råd noteret sig de seneste resultater. For så vidt angår moms- og punktafgiftsordningerne mener det, at arbejdet på dette område snarest bør afsluttes og ledsages af den fornødne tilnærmelse for at opfylde de krav, der er forbundet med et virkeligt indre marked.

Det indre marked vil kun kunne udvikle alle sine fordele fuldt ud, hvis det kan støtte sig på et overordnet infrastrukturnet på transport-, energi- og telekommunikationsområdet. Det Europæiske Råd glæder sig over Kommissionens forslag på dette område.

Det Europæiske Råd anmoder Rådet, Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne om med alle midler at sørge for, at de foranstaltninger vedrørende det indre marked, der er nævnt i det program, der er vedlagt Kommissionens meddelelse, vedtages i 1991. I betragtning af den korte frist anmoder det om, at der foretages en vurdering af de opgaver, der endnu skal løses. Det Europæiske Råd giver tilsagn om at tage alle nødvendige initiativer, for at fristen den 1. januar 1993 overholdes.

Det understreger betydningen af, at de vedtagne foranstaltninger gennemføres til tiden, og det marker sig med tilfredshed, at de foranstaltninger, Kommissionen og medlemsstaterne har truffet med henblik på en hurtig og fuldstændig gennemførelse af direktiverne i national ret, har gjort det muligt at begrænse forsinkelsen.

FRI BEVÆGELIGHED FOR PERSONER

Det Europæiske Råd beklager at måtte konstatere, at der er opstået forsinkelser i forhold til planen. Det finder det nødvendigt, at fællesaktens bestemmelser om fri bevægelighed for personer i fuldt omfang tillægges den betydning, der tilkommer dem. Det håber, at der på dette grundlag hurtigt vil

blive truffet de nødvendige beslutninger, navnlig om passage af de ydre grænser, således at fristen den 1. januar 1993 overholdes.

Det Europæiske Råd anmoder Kommissionen om på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne at fremlægge den lovede undersøgelse om foranstaltninger til udbygning af den infrastruktur, der er nødvendig for kontrollen ved de ydre grænser.

Det Europæiske Råd har noteret sig rapporterne om indvandring og det anmoder Rådet (almindelige anliggender) og Kommissionen om at undersøge, hvilke foranstaltninger og aktioner der vil være mest hensigtsmæssige for så vidt angår bistand til udvandringslandene, indrejsebetingelser og støtte til social integration under hensyn navnlig til behovet for en harmoniseret politik vedrørende asylret.

TRANSPORT

Harmonisering af konkurrencevilkårene

Det Europæiske Råd har mærket sig Kommissionens seneste forslag, der omfatter visse aspekter af spørgsmålet (brandstofafgifter, punktafgifter, vejafgifter). Det anmoder Rådet om at træffe afgørelse inden den 30. juni 1991.

Memorandum fra Nederlandene

Det Europæiske Råd har noteret sig rapporten fra Rådet (transport) om dette spørgsmål og anmoder Kommissionen og Rådet om at træffe de nødvendige afgørelser, således at fristen den 1. januar 1993 kan overholdes. Det Europæiske Råd understreger behovet for, at der også gøres fremskridt på andre områder af den fælles transportpolitik (miljøforhold, sociale aspekter og den overordnede infrastruktur).

Forholdene i landene i EF's yderområder

Det Europæiske Råd anmoder om, at forholdene i landene i EF's yderområder tillægges særlig opmærksomhed i forbindelse med den fælles transportpolitik.

DEN SOCIALE DIMENSION

Det Europæiske Råd har på ny fremhævet behovet for at tildele de sociale og økonomiske aspekter samme vægt i den europæiske konstruktion. Oprettelsen af det indre marked bør medføre en reel forbedring i beskæftigelsen og af leve- og arbejdsforholdene for samtlige Fællesskabets borgere.

Det Europæiske Råd fremhæver den betydning, det tilføjer en mere aktiv anvendelse af handlingsplanen med henblik på iværksættelse af Socialpagten.

Dette er navnlig tilfældet for så vidt angår forslagene om beskyttelse af sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, der snarest bør vedtages, således at Fællesskabet råder over en fuldstændig lovgivning inden for denne vigtige del af den sociale beskyttelse.

For så vidt angår de øvrige forslag om arbejdsbetingelser og -forhold (herunder særlige ansættelsesformer), erhvervsuddannelse, arbejdskraftens frie bevægelighed, orientering eller høring af arbejdstagerne og ligestilling mellem mænd og kvinder anmoder Det Europæiske Råd om en fremskyndelse af drøftelserne, idet der indledes med de spørgsmål, hvor der er mulighed for hurtige fremskridt. Det anmoder om, at løsningerne i hvert enkelt tilfælde i videst muligt omfang er i overensstemmelse med Socialpagtens ånd, idet der tages hensyn til det ansvar, der påhviler henholdsvis Fællesskabet, medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter, til målsætningen om at skabe jobs og øge beskæftigelsen og til nødvendigheden af, at medlemsstaternes forskellige sædvaner og traditioner på det sociale område respekteres.

Det Europæiske Råd understreger familiens betydning som et væsentligt element i solidariteten og den sociale samhörighed. Det understreger tillige betydningen af den støtte, som ungdommen kan bidrage med til den europæiske konstruktion, og ser gerne, at Fællesskabets aktion på disse to områder udvides.

BEKÆMPELSE AF NARKOTIKA OG ORGANISERET KRIMINALITET

Det Europæiske Råd minder om, at det lægger stor vægt på en systematisk og fortsat styrkelse af Fællesskabets og dets medlemsstaters aktion inden for bekæmpelse af narkotika og organiseret kriminalitet.

Det anmoder de kompetente instanser om at sørge for en hurtig gennemførelse af den plan, som CELAD har udarbejdet, navnlig for så vidt angår målet om at nedbringe efterspørgslen efter narkotika. Det anmoder Rådet om på samlingen den 17. december 1990 at nå til enighed om spørgsmålet om hvidvaskning af penge, og det ønsker, at der hurtigt træffes afgørelse om princippet om et europæisk narkotikaovervågningscenter.

Det Europæiske Råd mener, at der i den politik, der føres over for tredjelande, må tages hensyn til målet om narkotikabekæmpelse.

CELAD bør være den impulsgivende og koordinerende kraft i medlemsstaternes aktion på internationalt plan.

FORBINDELSERNE MED TREDJELANDE

FORBINDELSERNE MED DE EUROPÆISKE LANDE

Det Europæiske Råd har haft en dybtgående drøftelse om forbindelserne mellem Fællesskabet og de øvrige europæiske lande, herunder USSR, som er af særlig stor betydning på et tidspunkt, hvor elementerne i en ny europæisk arkitektur er ved at blive fastlagt, navnlig inden for rammerne af CSCE.

Det Europæiske Råd har vedtaget nogle konklusioner om forbindelserne med henholdsvis USSR og landene i Central- og Østeuropa, som findes i anden del af disse konklusioner.

FORBINDELSERNE MED EFTA-LANDENE

I betragtning af den politiske betydning af forhandlingerne med disse lande ser Det Europæiske Råd gerne, at ministermødet den 19. december 1990 kommer til at markere en afgørende fase, således at forhandlingerne kan afsluttes næste forår.

ANDRE TREDJELANDE

Middelhavspolitikken

Det Europæiske Råd konstaterer med tilfredshed, at der er gjort fremskridt i retning af en ny middelhavspolitik, som bl.a. omfatter fællesskabsstøtte til strukturtilpasningen. Det anmoder Rådet om at afslutte dette arbejde så hurtigt som muligt, således at der kan indledes forhandlinger om finansprotokollerne.

Forbindelserne med landene i Latinamerika

Det Europæiske Råd understreger betydningen af forbindelserne mellem Fællesskabet og medlemsstaterne i Rio-gruppen samt de øvrige lande i Latinamerika. Det håber, at den ministerkonference, der bliver afholdt i Rom den 20. december 1990, vil give disse forbindelser en ny dimension på politisk og økonomisk plan.

Forbindelserne med AVS-landene

Det Europæiske Råd noterer sig med tilfredshed, at den nye Lomé-konvention træder i kraft i begyndelsen af næste år, og at Namibia den 19. december vil undertegne Lomé-konventionen. Det Europæiske Råd markerer sig Kommissionens nylige meddelelse om lettelse af AVS-landenes gæld over for Fællesskabet og anmoder om en hurtig behandling af denne meddelelse i de rette instanser i overensstemmelse med den internationale strategi for behandling af gældsspørgsmålet.

GATT

Det Europæiske Råd beklager forløbet af forhandlingerne under Uruguay-runden. Det understreger, at kun en global løsning, der bygger på afbalancerede indrømmelser fra alle deltagernes side, kan gøre det muligt at nå til et resultat. Det Europæiske Råd erindrer om, at målet for forhandlingerne er at styrke det åbne multilaterale handelssystem, som vil give mulighed for en yderligere ekspansion i verdenshandelen, for at udvide systemet til at omfatte nye sektorer samt for at oprette en ordning til løsning af uoverensstemmelser, som forhindrer, at der gribes til unilaterale foranstaltninger, og bevirker, at der anvendes fælles normer.

Det Europæiske Råd anmoder alle de berørte parter om at udvise den nødvendige politiske vilje til at løse disse problemer og til at bestrebe sig på at søge konstruktive løsninger på de udestående problemer. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til i sin egenskab af forhandler at intensivere sine kontakter med alle deltagerne, således at der så hurtigt som muligt kan indgås en velafbalanceret aftale, der dækker alle sektorer.

Golf-krisen og Mellemøsten

Det Europæiske Råd har drøftet Golf-krisen og situationen i Mellemøsten og har vedtaget erklæringerne i bilag I, II og III.

Sydafrika

Det Europæiske Råd har drøftet udviklingen i situationen i Sydafrika og har vedtaget erklæringen i bilag IV.

ERKLÆRING OM GOLFKRISEN

1. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater står stadig fast på, at alle resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd skal gennemføres fuldt ud. Iraks fuldstændige tilbagetrækning fra Kuwait og genskabelse af kuwaitisk suverænitet samt genindsættelse af Kuwaits lovlige regering er fortsat en uomgængelig betingelse for en fredelig løsning på krisen.
2. Sikkerhedsrådets resolution 678 er det klareste mulige signal til Irak om, at det internationale samfund er fast besluttet på at sikre, at forholdene igen bringes fuldt ud i overensstemmelse med folkeretten. Det er den irakiske regering, som har ansvaret for at sikre fred for det irakiske folk ved at opfylde kravene fra FN's Sikkerhedsråd fuldt ud, navnlig ved en fuldstændig tilbagetrækning fra Kuwait inden den 15. januar.
3. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater håber oprigtigt, at resolutionerne fra FN's Sikkerhedsråd kan sikres opfyldt på fredelig vis. Med henblik herpå støtter de en dialog af den art, som præsident Bush har tilbudt. De går også ind for, at FN's generalsekretær griber ind, og håber, at de faste medlemmer af FN's Sikkerhedsråd ligeledes fortsat vil spille en aktiv rolle. De ser gerne, at de arabiske lande fortsat spiller en vigtig rolle i bestræbelserne på at finde en fredelig løsning. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater understreger betydningen af, at der oprettes kontakt mellem formandskabet og Iraks udenrigsminister med det formål i samråd med andre medlemmer af det internationale samfund at sikre, at FN's Sikkerhedsråds resolutioner opfyldes fuldt ud.

4. Det Europæiske Råd er lettet over, at Irak har besluttet at frigive alle udenlandske gidsler, men det understreger sin dybe bekymring over, at Irak ikke har trukket sig tilbage, og over dets undertrykkende og umenneskelige besættelse af Kuwait samt dets forsøg på at ødelægge landets struktur.
-

ERKLÆRING OM MELLEMLØSTEN

1. Det Europæiske Råd er foruroliget over, at der fortsat ikke er klare udsigter til en løsning på den arabisk-israelske konflikt og det palæstinensiske problem, og over at der igen har fundet terrorist- og voldshandlinger sted. Det er dybt bekymret over den voksende mangel på forståelse samt spænding i de besatte områder. Det gentager sin opfordring til de berørte parter om at afstå fra vold, der kun kan avle ny vold. Det er bekymret over den israelske praksis med kollektive gengældelsesaktioner såsom nedrivning af huse eller begrænsninger i bevægelsesfriheden og beklager den nylige afgørelse om at sætte moderate palæstinensere under administrativ arrest.

Det Europæiske Råd henstiller endnu en gang til Israel, at det efterkommer resolution 672 og 673 fra FN's Sikkerhedsråd, handler i overensstemmelse med sine forpligtelser under fjerde Genève-konvention om beskyttelse af civile personer og samarbejder med De Forenede Nationer. Det bifalder henstillingerne fra FN's generalsekretær i så henseende og støtter fuldt ud alle bestræbelser fra FN's Sikkerhedsråds side for at opnå en bedre beskyttelse af den palæstinensiske befolkning og for at fremme fred i området. Det bekræfter på ny, at Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater er fast besluttet på at hjælpe den palæstinensiske befolkning i denne vanskelige situation.

2. Det Europæiske Råd gentager, at det fortsat lægger vægt på, at der findes en retfærdig og varig løsning på disse problemer i overensstemmelse med de relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd og de principper, som Det Europæiske Fællesskab har givet udtryk for i sine tidligere erklæringer. Med henblik herpå bekræfter Det Europæiske Råd på ny sin støtte til princippet i,

at der på et passende tidspunkt indkaldes til en international fredskonference under FNs auspicer.

3. Fællesskabet er dybt bekymret over den alvorlige forværring af den økonomiske situation i de besatte områder. Det Europæiske Råd bekræfter i den forbindelse, at det er rede til at bidrage til den økonomiske og sociale udvikling af det palæstinensiske folk, og mener at det under de nye omstændigheder i særlig grad må anses for at være relevant og betimeligt at fordoble den fællesskabsstøtte til de besatte områder, som der blev truffet afgørelse om på Det Europæiske Råds samling i Strasbourg.

Det Europæiske Råd mener også, at det er af afgørende betydning, at der gøres alt for at skabe betingelser, der kan lette og øge handelen mellem de besatte områder og Fællesskabet.

4. Som Det Europæiske Råd anførte i sin erklæring af 28. oktober 1990, er det fortsat overbevist om, at der må tilskyndes til at skabe forbindelser mellem landene i området, der bygger på gensidig tillid og samarbejde, således at der kan tilvejebringes en situation med stabilitet, sikkerhed, økonomisk og social velfærd og respekt for borgerrettigheder og politiske rettigheder for at foregribe nye kriser og undgå spredning af massesødelæggelsesvåben. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater er fortsat rede til aktivt at samarbejde med de pågældende lande for at nå disse mål og bidrage til, at det kan lykkes for FNs generalsekretær at udføre den opgave, som ved forskellige resolutioner er blevet pålagt ham, nemlig at undersøge hvilke foranstaltninger der kan bidrage til at øge sikkerheden og stabiliteten i området. I denne forbindelse bekræfter Det Europæiske Råd på ny betydningen af en meningsfyldt og konstruktiv europæisk/arabisk dialog.

ERKLÆRING OM LIBANON

Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med gennemførelsen af sikkerhedsplanen for det samlede Beirut efter tilbagetrækningen af samtlige militser fra den libanesiske hovedstad. Det udtrykker håb om, at den seneste udvikling kan fremme processen hen imod national forsoning og føre til fuld gennemførelse af Taif-aftalerne og således føre til genoprettelse af suverænitet, uafhængighed, enhed og territorial integritet for et Libanon, som er frit for alle udenlandske tropper, og gøre det muligt for det libanesiske folk at give udtryk for deres vilje gennem frie valg.

Det appellerer til alle parter om at frigive alle de gidsler, der endnu er tilbage.

Det Europæiske Råd og dets medlemsstater bekræfter på ny, at de er rede til at bidrage til, at Libanon kan få den bistand, der er nødvendig for at opbygge landets fremtid, og ser positivt på Fællesskabets deltagelse i den konference, hvor der skal gives tilsagn om bidrag til oprettelse af en libanesisk bistandsfond.

ERKLÆRING OM SYDAFRIKA

Fællesskabet og dets medlemsstater har altid med største opmærksomhed fulgt udviklingen i Sydafrika, og de initiativer, der er taget for at nå til en afskaffelse af apartheid og skabe et forenet, ikke-raceopdelt og demokratisk Sydafrika, har de modtaget positivt. De har tidligere givet udtryk for deres anerkendelse af resultaterne af drøftelserne mellem regeringen og ANC bl.a. i august måned i Pretoria, der har åbnet vejen for forhandlinger om en ny forfatning.

De beklager den tiltagende vold, der hærger Sydafrika, og som risikerer at bringe denne udvikling i fare. De udtrykker dog deres tilfredshed med de nye elementer, som siden da har bekræftet, at den allerede påbegyndte ændringsproces fortsætter i den retning, der blev anbefalet af Det Europæiske Råd i Strasbourg. De har vedtaget, at de fortsat vil støtte denne proces.

I den forbindelse har Det Europæiske Råd vedtaget, at så snart den sydafrikanske regering har taget et lovgivningsinitiativ med henblik på ophævelse af lovene om adskilte beboelsesområder ("Group Areas Act") og om besiddelse af fast ejendom ("Land Act") vil Fællesskabet og dets medlemsstater lempe de foranstaltninger, der blev vedtaget i 1986.

Det Europæiske Råd har vedtaget at ophæve forbudet mod nye investeringer med øjeblikkelig virkning for at bidrage til bekæmpelsen af arbejdsløsheden og en forbedring af den økonomiske og sociale situation i Sydafrika samt for at fremme den igangværende udvikling henimod fuldstændig afskaffelse af apartheid.

For klart at tilkendegive politisk støtte til ofre for apartheid og vilje til at bidrage til at skabe en ny økonomisk og social ligevægt i Sydafrika vedtog Fællesskabet og dets medlemsstater samtidig at udbygge programmet med positive

foranstaltninger og at tilpasse det til den nye situations krav, herunder kravene om, at de landflygtige kan vende hjem og genbosættes.

Fællesskabet og dets medlemsstater håber således at kunne bidrage til at fremskynde den nuværende proces, idet de sender alle parter, der deltager i forhandlingen, et konkret signal om støtte til skabelse af et nyt forenet, ikke-raceopdelt og demokratisk Sydafrika, der kan indtage den plads, som tilkommer det i det internationale samfund.

DET EUROPÆISKE RÅD

den 14. og 15. DECEMBER 1990 i ROM

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

(2. del)

**vedrørende forbindelserne med Sovjetunionen
og landene i Central- og Østeuropa**

Forbindelserne med USSR

1. Det Europæiske Råd giver sin fulde støtte til de reformer, som præsidenten og unionens centrale myndigheder har gennemført. For at bidrage til, at disse reformer kan lykkes, har det på baggrund af en redegørelse fra Kommissionen vedtaget følgende beslutninger og retningslinjer på kort, mellemlang og lang sigt:
2. For at dække de akutte behov for fødevarer og medicin, som de centrale myndigheder har gjort opmærksom på, vil Fællesskabet stille fødevarerhjælp for et beløb på indtil 750 mio ecu til rådighed for USSR; dette beløb består af 250 mio ecu i form af gavebistand over landbrugsbudgettet for 1990 efter retningslinjer, der fastlægges af Rådet (økonomi og finans) den 17. december, samt af beløb, der ydes i form af garantier for mellemfristede lån. Hjælpen skal iværksættes efter retningslinjer, som skal fastlægges sammen med de centrale myndigheder, således at det sikres, at hjælpen faktisk når frem til modtagerne, og således at en udvikling henimod normale tilførsler på markedsvilkår ikke bringes i fare. Støtten vil blive iværksat hurtigst muligt og vil fortsætte i 1991 på ovennævnte vilkår alt efter behovsudviklingen.
3. For så vidt angår saneringen og genopbygningen af den sovjetiske økonomi er Det Europæiske Råd af den opfattelse, at Fællesskabets rolle primært skal bestå i at samarbejde med USSR for at hjælpe landet med at mobilisere sine egne ressourcer.

Fællesskabet vil så hurtigt som muligt yde teknisk bistand inden for områder som uddannelse i offentlig og privat forvaltning, finansielle tjenesteydelser, energi, transport og distribution af fødevarer. For så vidt angår energisektoren bør den tekniske bistand i første række vedrøre nuklear sikkerhed, energibesparelser, el-, gas- og oljedistributionsnet og den administrative og lovmæssige ramme.

Den tekniske bistand vil blive fastlagt i et konkret program, som skal bestå af veldefinerede projekter, og der vil i 1991 kunne ydes en samlet støtte på 400 mio ecu og i 1992 på et beløb, som nærmere skal fastsættes, og som vil blive udbetalt i rater, efterhånden som projekterne tager form.

Med hensyn til de mere langsigtede økonomiske forbindelser på områder af fælles interesse, som er afgørende for udviklingen af den sovjetiske økonomi, såsom energi, telekommunikation, transport og agroindustri, opfordrer Det Europæiske Råd Kommissionen til at stille forslag om instrumenter og rammer for et effektivt samarbejde, under hensyn til de idéer, som Nederlandene, Italien og Det Forenede Kongerige har fremsat.

Mere generelt inden for energisektoren har Det Europæiske Råd navnlig på grundlag af forslag fra den nederlandske premierminister og Kommissionen fundet det nødvendigt, at der indledes et langsigtet samarbejde i Europa, som med henblik på at øge forsyningssikkerheden skal sikre den bedst mulige udnyttelse af ressourcer og investeringer, bedre net, stigende samhandel samt en mere rationel energiudnyttelse; dette vil navnlig i betragtning af det fælles ansvar med hensyn til miljøet være til almindelig gavn for hele Europa. Det Europæiske Råd udtrykker ønske om, at der i 1991 afholdes en international konference for at udarbejde en paneuropæisk energipagt.

4. Kommissionen opfordres til sammen med de centrale sovjetiske myndigheder at undersøge muligheden for en omfattende aftale mellem Fællesskabet og USSR, som skal omfatte en politisk dialog og dække samtlige aspekter af et udbygget økonomisk og kulturelt samarbejde, med henblik på at indgå en sådan aftale så hurtigt som muligt og inden udgangen af juni 1991.

5. Fællesskabets indsats i forbindelse med samarbejdet med Sovjetunionen støtter den sovjetiske centralregerings mål, der er en gradvis integration af landets økonomi i verdensøkonomien. Fællesskabet og dets medlemsstater vil gøre deres indflydelse gældende for at lette USSR's tilknytning til internationale finansielle organisationer, især IMF, som skal udgøre den vigtigste ramme for den makroøkonomiske bistand.

Det Europæiske Råd ønsker med hensyn til EBRD, at det undersøges, om de gældende bestemmelser bør revideres, da de begrænser muligheden for at yde lån til USSR.

6. Det Europæiske Råd understreger betydningen af, at Kommissionen effektivt koordinerer de bestræbelser, som Fællesskabet og medlemsstaterne hver for sig udfolder, herunder med hensyn til kreditter til sikring af hurtige forsyninger til den sovjetiske industri.
7. Det Europæiske Råd ser gerne, at Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet prioriterer samarbejdet med USSR højt. Navnlig må alle de nødvendige foranstaltninger, herunder budgetafgørelser, træffes så betids, at fødevarehjælpen kan påbegyndes i begyndelsen af 1991, og Kommissionen kan træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for, at den tekniske bistand kan iværksættes så hurtigt som muligt.

Landene i Central- og Østeuropa

Fællesskabet har lige fra starten lagt sig fast på en klar politik for at hjælpe landene i Central- og Østeuropa i deres bestræbelser på at gennemføre deres politiske og økonomiske reformer. Denne politik omfatter aktionerne og initiativerne inden for rammerne af 24-Gruppen og det bilaterale samarbejde med hvert enkelt af disse lande. Fællesskabet ønsker nu så hurtigt som muligt at indgå

30

"europæiske aftaler", som skal markere en ny etape i Fællesskabets politik til udvikling af stadig tættere forbindelser med disse lande.

Der er imidlertid risiko for, at den generelle reformproces, som er indledt takket være denne støtte, vil blive bragt i fare på grund af eksterne forstyrrelser og begrænsninger, som blandt andet skyldes Golf-krisen, og som har en meget uheldig indflydelse på deres finansielle situation.

Det Europæiske Råd har vedtaget, at der skal tages initiativer navnlig inden for rammerne af 24-Gruppen med henblik på at dække de af disse landes finansieringsbehov, som ikke dækkes af offentlige eller private foranstaltninger, og som vurderes til ca. 4 mia. dollars.

EF-initiativet kunne antage form af en tidsbegrænset finansiering, der supplerer de internationale pengeinstitutters finansiering, og som Fællesskabet og medlemsstaterne vil bidrage til sammen med de øvrige lande i 24-Gruppen og evt. andre tredjelande. Hjælpen vil skulle være betinget. Den vil være afhængig af en aftale med IMF, og den vil blive ydet tilfælde for tilfælde, idet det påses, at den tilpasses de reelle behov og de forhold, der er specifikke for hvert enkelt land, således at den bliver så effektiv som muligt.

Det Europæiske Råd har i øvrigt taget til efterretning, at Rådet (økonomi og finans) på samlingen den 17. december 1990 vil vedtage anden rate på 260 mio. ecu af den støtte, der ydes Ungarn til genopretning af landets betalingsbalance. Det bekræfter desuden, at Fællesskabet inden for rammerne af 24-Gruppen vil støtte det program, Tjækkoslovakiet har indledt med henblik på at stabilisere og modernisere landets økonomi og sørge for overgang til konvertibel valuta.

Det Europæiske Råd har truffet afgørelse om nødhjælp i form af fødevarer og medicin på 100 mio ecu til Bulgarien og Rumænien. Endvidere anmoder Det Europæiske Råd om, at man øjeblikkelig undersøger det problem, som disse lande står over for, og som skyldes, at deres olieforsyning risikerer at blive afbrudt. Landene har anslået deres øjeblikkelige behov til ca. 150 mio ecu.

Det Europæiske Råd opfordrer Rådet til aktivt at fortsætte behandlingen af de forslag, som Kommissionen har fremsat, i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Dublin den 28. april 1990, for så vidt angår kreditforsikring for eksporten til landene i Central- og Østeuropa.

Endelig følger Det Europæiske Råd med interesse den nylige udvikling i Albanien og udtrykker ønske om, at situationen udvikler sig i demokratisk retning.
